

az illető szak signaturáját. A 26 szakot az alábbiakban soroljuk fel: *A)* Állam- és jogtudomány, politikai törvények. *B)* Bölcsészet, *C)* Encyclopädiák, szótárak, bibliographia (könyvészet), programok. *D)* Középítészet. *E)* Erőműtan és géptan. *F)* Folyóiratok, társulati kiadványok. *G)* Gyakorlati mértan, csillagászat. *H)* Egészségügytan (hygienia), antropologia. *I)* Gépészeti iparműtan. *J)* Érmek, mértékek. *K)* Különfélék, kiállítások. *L)* Ábrázoló mértan. *M)* Mennyiségtan, mértan. *N)* Nemzetgazdaságtan, kereskedelem, statistika, kereskedelmi számtan. *O)* Oktatásügy. *P)* Ásványtan, földtan. *Q)* Műtörténet, életrajzok. *R)* Mezőgazdaságtan, erdészettan. *S)* Mérnök-építészet (víz-, út-, hid- és vasútépítészet, gazd. mérnök-építészet). *T)* Természettan. *U)* Nyelvészet. *V)* Általános vegytan. *W)* Vegyészeti iparműtan. *X)* Bányászat, kohászat, sótermelés, tüzelő anyagok. *Y)* Történet, földrajz, régiségtan. *Z)* Állattan, növénytan. Az egyes szakok az előttük álló betűkkel vannak egymástól megkülönböztetve. A katalogus a könyvek címzeit nemcsak e szakok szerint közli; első részét — 20 teljes ívet — a betűrendes címjegyzék foglalja el, a mi kétségtelenül nagy mértékben előmozdítja a könyvtár használhatóságát.

Bővebb ismertetésébe sem a könyvtárnak, sem címjegyzékének nem bocsátkozhatunk. Ez utóbbiról elég annyit mondanunk, hogy áttekinthetőségre alig maga után valami kívánni valót; csak az a kár, hogy a gyakorlati szempontokat tartva szem előtt a bibliografia igen sok követelményéről teljesen megfeledkezik; túlságosan rövid címeket ad, az alak és lapszám megjelölése nélkül, s az egyes munkák több kiadását egy kalap alá foglalja, sőt sok esetben meg sem említi, mely kiadásról szól. A kötet így is jó szolgálatot tesz azoknak, a kik a technikai irodalom összes ágainak termékeiről keresnek tájékoztatást: de az exact tudományok első hazai főiskolájától joggal elvárhattuk volna, hogy bibliografiai szempontokból is tökéletes könyvjegyzéket ad hallgatói kezébe.

Décsényi Gyula

Béla király névtelen jegyzőjének könyve a magyarok viselt dolgairól. *A bécsi cs. kir. udv. könyvtárban levő kézirat hasonmása. Budapest, A Magyar Tudományos Akadémia könyvkiadó-hivatalának bizománya. 1892.*

A Magyar Tud. Akadémia főtükára igen jó gondolatot valószínűsített meg, midőn Anonymus eredeti kéziratát hű facsimile-kiadásban bocsátotta közre. Anonymus munkájának jó kiadásaiban nem volt hiány. Endlicher István László 1827. és 1848-iki, Mátyás Flórián 1883-iki és Marczali Henrik 1892. évi kiadása eléggé megfelelt a szövegkritika kívánalmainak, s a nagy közönségnek is meg volt adva a mód, hogy a nagyérdékű történelmi forrással Szabó Károly jó magyar fordításából megismerkedhessen. Maga a

kézirat azonban, mely tudvalevőleg a bécsi udvari könyvtár egyetlenegy példányában maradt reánk, meglehetősen nehezen volt hozzáférhető: Bécsbe kellett mennie annak, a ki színről színre akarta azt látni, áttanulmányozni, s csak az 1882. évi könyvkiállítás látogatóinak adatott meg az alkalom, hogy itthon láthassák a magyar őstörténet e legérdekesebb házi forrását. Az Akadémia ezen akart segíteni a kézirat hasonmásának kiadásával; azt akarta, hogy mindenki megismerhesse a híres kéziratot, melyről már az iskolában annyit hallott, mely annyi élénk vitára szolgáltat anyagot tudományos köreinknek.

Ezt a czélt teljesen sikerült elérni. Az előttünk fekvő kiadás meglepően hű mását mutatja be a bécsi kéziratnak; papirja (a legfinomabb japáni termék) a csalódásig utánozza az eredeti codex pergamentjét. annak foltjait, gyűréseit, punctatióját, a rajta látható kerekded lyukakat. A szöveg épp ily hű phototypiai hasonmása a kéziratnak, melyen a tinta színe, a rubrumos feliratok és kezdőbetűk, az első nagy zöld P kezdőbetű az egész lapszélét kitöltő vörös czikornyáival a legnagyobb pontossággal vannak visszaadva.

A 24 számozott levélre terjedő facsimiléhez két melléklet is járul. Az első a kézirat olvasását közli *Fejérpataky Lászlótól*; sorról sorra, oldalról oldalra híven követi a kézirat berendezését és a rövidítések megoldását kisebb betűkkel adja, mi által nemcsak kritikailag teljesen hű szöveget nyújt, hanem lehetővé teszi azt is, hogy a facsimile-kiadás gyakorlati útmutatásul szolgáljon régi kéziratok olvasásának elsajátítására. A második melléklet Szabó Károly fordításának új kiadását tartalmazza, melynek kissé túlságosan régies magyarságát szintén Fejérpataky László javítása tette érthetőbbé a mai nemzedék számára.

Az egész kiadvány — a facsimile és két melléklete — az eredeti kézirat kötését utánzó vászon táblában került könyvpiacra, már ez által is fokozva maga iránt az érdeklődést. Hogy ez az érdeklődés mily nagy arányokban nyilvánult, azt a kiadás megrendelésére beérkezett aláírások hosszú sora mutatja, melyet az Akadémiai Értesítő 1892. évi folyama tett közzé, s a melyben a művelt magyar közönség minden rétegét képviselve láttuk. A kedvező fogadtatás, melyben e közönség Anonymus kiadását részesítette, remélünk engedni, hogy hasonmás-kiadások egész sorozatát fogja maga után vonni, s ilyen módon lassanként haza kerülnek azok a becses középkori történelmi kútfőink, miknek megismerésére ma — fájdalom — kénytelenek vagyunk külföldre zaránkolni.

D. Gy.